

Projekt: Ätbart för pollinerare och människa - etapp 2

Län	Kommun
Örebro län	Karlskoga

Kommunens projektansvarige

Kommunens projektansvarige	Enhet/förvaltning
Oscar Sävström	Enheten för Samhällsutveckling och Geodata
Postadress	Postnr Postort
Karlskoga kommun	69183 Karlskoga
Telefon	Mobil
0586-61936	-
E-post	Postgiro/Bankgiro
oscar.sawstrom@karlskoga.se	BG 441-4736
Organisationsnummer	Betalningsreferens
21 20 00-1991	SAOR

Övriga kontaktpersoner

Namn, organisation	Namn, kontaktperson
Ideella föreningen Möckelnföreningarna	Sofia Tungfeldt
Typ av organisation	
Ideell organisation	
Postadress	Postnr Postort
Kyrkbacken 9	69131 Karlskoga
Telefon	Mobil
0703800715	0703800715
E-post	Organisationsnummer
sofia.tungfeldt@mockelnforeningarna.net	8024768619

Projektbeskrivning

Projektnummer	23088871	Status	Arbetsversion
Projektets startår	Projektstart	Projekt Slut	Prio
2023	2023-01-01	2025-12-31	Ingen prio satt
Tätortsnära	Kmn diarienummer	Lst diarienummer	Projektet drivs av
Projektet är tätortsnära	2022-00265	-	Kommun och förening i samverkan
Inkommet Lst	Senaste Statusändring	Gott exempel	Projektets tema
-	-	Nej	Gynna vilda pollinatörer och pollinering

Sammanfattning

Projektet är en vidareutveckling av det tidigare lyckade LONA pollineringsprojektet "Åtbart för pollinerare och människa (2020-2022)". Syftet är att skapa kompletterande miljöer runt Gråbo trädgård för att gynna pollinatörer, och att göra det på ett kulturhistoriskt korrekt sätt med tanke på platsen och Läns museets verksamhet i området.

Syfte

Skapa ängsmark i ytterområdena runt den nyskapade Gråbo trädgård på ett kulturhistoriskt korrekt sätt. Förbättra förutsättningarna för den nyetablerade trädgården genom att bygga skydd i form av gärdesgård mot skadedjur som hjortar och vildsvin. Vidareutveckla odlingarna med gynnsamma perenner (i huvudsak blommande/bärande träd och buskar) anpassade till de gamla odlingarna som fanns här. Växtvalet baseras på lista på kulturhistoriskt korrekta växter framtaget med stöd av läns museet men även med tanke på dess nytta för pollinerare.

Utveckla informationen på plats gällande pollinatörer vi gynnar, växterna vi väljer att odla, m.m.

Bjuda in till kunskapsspridning via guidningar för skola, förskola, integrationsprojekt, allmänhet, m.fl.

Bakgrund

LONA Åtbart för pollinerare och människa skapade bra förutsättningar för insekter och människor i den nya Gråbo trädgård runt den tidigare arbetarbostaden Gråbo (numera arbetslivsmuseum) vid Bofors gamla stationsområde. Projektet avslutas under 2022. I det projektet har vi lärt oss att vi inte kommer att lyckas med vårt mål att gynna pollinatörer och ideell samodling om vi inte skyddar våra odlingar och växtplanteringar mot skadedjur, t.ex. hjortar som är vanligt förekommande i Karlskoga. Vi har även sett att de torra till friska kantzoner runt odlingarna har potential att bli fina ängsmarker om vi röjer bort buskar, sly och småträd samt återskapar möjligheterna att slå av gräset genom ängsskötsel (slätter). Detta skulle vara gynnsamt för både fler pollinatörer och för upplevelsen av området som helhet.

Lokala aktörer

Kommun, läns museet och förening

Projektets bidrag till miljö kvalitetsmålen och långsiktigt och varaktigt naturvårdsarbete i kommunen

Genom att gynna hotade ängsväxter och pollinatörer, samt ge upplevelse, kunskap, rekreation och odlingsmöjlighet till människor som bor i närheten eller som besöker området, bidrar vi till flera miljö kvalitetsmål, bl.a. ett rikt växt och djurliv, ett rikt odlingslandskap, god bebyggd miljö, mfl.

Projektets långsiktiga effekter

Mångfald och socialt/folkhälsa/kunskapsuppbyggnad samt kulturellt. Gynnar ekosystemtjänster som t.ex. pollinering.

Projektets stöd till olika samhällsintressen

I vilken omfattning stödjer projektet de globala hållbarhetsmålen?

Hållbarhetsmål 2030	Ingen betydelse	Liten betydelse	Stor betydelse
Ingen fattigdom	-	X	-
Ingen hunger	-	X	-
Hälsa och välbefinnande	-	-	X
God utbildning för alla	-	-	X
Jämställdhet	-	X	-
Rent Vatten Och Sanitet	X	-	-
Hållbar Energi För Alla	X	-	-
Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt	X	-	-
Hållbar industri, innovationer och infrastruktur	X	-	-
Minskad ojämlikhet	-	X	-
Hållbara städer och samhällen	-	-	X
Hållbar konsumtion och produktion	-	-	X
Bekämpa klimatsförändringen	-	-	X
Hav och marina resurser	X	-	-
Ekosystem och biologisk mångfald	-	-	X
Fredliga och inkluderande samhällen	-	X	-

I vilken omfattning stödjer projektet genomförande av miljö kvalitetsmålen?

Miljö kvalitetsmål	Ingen betydelse	Liten betydelse	Stor betydelse
Begränsad klimatpåverkan	-	X	-
Frisk luft	X	-	-
Försurning	X	-	-
Giftfritt	-	X	-
Ozonskikt	X	-	-
Strålning	X	-	-
Övergödning	-	X	-
Sötvatten	X	-	-
Grundvatten	X	-	-
Kust och hav	X	-	-
Våtmark	X	-	-
Skog	X	-	-
Odlingslandskap	-	-	X
Fjäll	X	-	-
Bebyggelse	-	-	X
Djur och växter	-	-	X

Åtgärder och kostnader i projektet

Åtgärdsnummer		Startdatum	Slutdatum
1		2023-01-01	2025-12-31
Total kostnad	Sökt bidrag	Värde av ideellt arbete	
200 000 kr	100 000 kr	0 kr	
Åtgärdskategori			
04 - Vård och förvaltning av områden, naturtyper eller bestånd av arter som bedöms värdefulla från naturvårdssynpunkt, inklusive åtgärder som syftar till att främja friluftsliv och liknande nyttjande av naturområden			
Åtgärdstyp		Mätvärde	Enhet
35 - Övrigt		1	Annat
Huvudsakligt miljömål	Naturtyp	Organismgrupp	Inriktning
16 - Ett rikt växt- och djurliv	09 - Generell naturtyp	05 - Rygggradslösa djur	01 - Naturvärde
Huvudsakligt friluftsdelmål		Ekosystemtjänst	
0 - Ej vald		08 - Pollinering	

Åtgärd / Metod / Planerat resultat

Projektledning och administration inkl framtagande av projektplan.

Förvaltning av resultat efter projekttiden

Tydlig struktur över projektets uppbyggnad, organisation, syfte och mål. I åtgärden ingår att ta in en odlingsspecialist som under ett antal år får bli sammanhållande i att förena ideellt engagemang med målsättningarna i projektet. Att verkställa att trädgården sköts med rätt växtmaterial och med rätt brukningsmetoder. En motor och ambassadör i att skapa intresse och förståelse för samodling, pollinerares betydelse och en respekt för platsen lokalhistoria och äldre tider bruk.

Åtgärdsnummer		Startdatum	Slutdatum
2		2023-01-01	2025-12-31
Total kostnad	Sökt bidrag	Värde av ideellt arbete	
50 000 kr	25 000 kr	0 kr	
Åtgärdskategori			
05 - Restaurering av områden, naturtyper eller bestånd av arter som bedöms värdefulla från naturvårdssynpunkt			
Åtgärdstyp		Mätvärde	Enhet
45 - Gynna enskilda arter		5 000	m2
Huvudsakligt miljömål	Naturtyp	Organismgrupp	Inriktning
16 - Ett rikt växt- och djurliv	05 - Odlingslandskap	05 - Ryggradslösa djur	01 - Naturvärde
Huvudsakligt friluftsdelmål		Ekosystemtjänst	
0 - Ej vald		08 - Pollinering	

Åtgärd / Metod / Planerat resultat

Ängsmark - iordningställande av ny ängsmark

Förvaltning av resultat efter projektiden

Ängsmarken iordningsställs under tre års tid så att fortsatt ängsbruk ska kunna genomföras. Framtida hävd efter projektets slut organiseras genom parkens ordinarie drift.

Åtgärdsnummer		Startdatum	Slutdatum
3		2023-01-01	2025-12-31
Total kostnad	Sökt bidrag	Värde av ideellt arbete	
220 000 kr	110 000 kr	0 kr	
Åtgärdskategori			
04 - Vård och förvaltning av områden, naturtyper eller bestånd av arter som bedöms värdefulla från naturvårdssynpunkt, inklusive åtgärder som syftar till att främja friluftsliv och liknande nyttjande av naturområden			
Åtgärdstyp		Mätvärde	Enhet
35 - Övrigt		200	m
Huvudsakligt miljömål	Naturtyp	Organismgrupp	Inriktning
16 - Ett rikt växt- och djurliv	05 - Odlingslandskap	05 - Ryggradslösa djur	01 - Naturvärde
Huvudsakligt friluftsdelmål		Ekosystemtjänst	
0 - Ej vald		08 - Pollinering	

Åtgärd / Metod / Planerat resultat

Ny gärdsgård - ett historiskt anpassat skydd mot skadedjur som t.ex. hjortar.

Förvaltning av resultat efter projektiden

Betande hjortar men även vildsvin är ett problem i Karlskoga och ett hot mot odlingarna, tillika pollinerarna som vi vill gynna. Därför kommer vi att behöva anlägga ett fysiskt skydd i form av gärdsgård som framöver kommer att underhållas av kommunen och de ansvariga för odlingarna. Även inkludera 6 st grindar.

Åtgärdsnummer		Startdatum	Slutdatum
4		2023-01-01	2025-12-31
Total kostnad	Sökt bidrag	Värde av ideellt arbete	
50 000 kr	25 000 kr	0 kr	
Åtgärdskategori			
04 - Vård och förvaltning av områden, naturtyper eller bestånd av arter som bedöms värdefulla från naturvårdssynpunkt, inklusive åtgärder som syftar till att främja friluftsliv och liknande nyttjande av naturområden			
Åtgärdstyp		Mätvärde	Enhet
35 - Övrigt		10	st
Huvudsakligt miljömål	Naturtyp	Organismgrupp	Inriktning
16 - Ett rikt växt- och djurliv	05 - Odlingslandskap	05 - Rygggradslösa djur	01 - Naturvärde
Huvudsakligt friluftsdelmål		Ekosystemtjänst	
0 - Ej vald		08 - Pollinering	

Åtgärd / Metod / Planerat resultat

Växtmaterial att odla

Förvaltning av resultat efter projektiden

Tillsammans med Läns museet har vi tagit fram en lista på vad som odlades på platsen tidigare. Vi vill styra odlingarna mot arter som gynnar pollinatörer och som är historiskt förankrade. Det inkluderar äldre sorter av t.ex. fruktträd och bärbuskar för att därmed även gynna den odlade mångfalden med arter som idag är allt mer ovanliga. Åtgärden inkluderar även viss mån av jordförbättring.

Åtgärdsnummer		Startdatum	Slutdatum
5		2023-01-01	2025-12-31
Total kostnad	Sökt bidrag	Värde av ideellt arbete	
50 000 kr	25 000 kr	0 kr	
Åtgärdskategori			
06 - Information, folkbildning och annan kunskapsspridning om naturvård och därmed sammanhängande friluftsliv			
Åtgärdstyp		Mätvärde	Enhet
54 - Informationstavla/skylt		1	st
Huvudsakligt miljömål	Naturtyp	Organismgrupp	Inriktning
16 - Ett rikt växt- och djurliv	05 - Odlingslandskap	07 - Kärlväxter och alger	03 - Människa/Friluftsliv
Huvudsakligt friluftsdelmål		Ekosystemtjänst	
5 - Attraktiv tätortsnära natur		04 - Landskapskaraktär – natur och kulturarv	

Åtgärd / Metod / Planerat resultat

Information

Förvaltning av resultat efter projektiden

En informationsinsats ska inkludera skyltar med beskrivning av odlingarna, ängsmarken och pollinatörerna. Det ska också inkludera namnspecifik skyltning av enskilda växter. Även skylt från vägen för att underlätta för allmänheten att hitta till platsen. Samtliga skyltar kommer att ha LONA-loggan.

Åtgärdsnummer		Startdatum	Slutdatum
6		2023-01-01	2025-12-31
Total kostnad	Sökt bidrag	Värde av ideellt arbete	
25 000 kr	12 500 kr	0 kr	
Åtgärdskategori			
06 - Information, folkbildning och annan kunskapspridning om naturvård och därmed sammanhängande friluftsliv			
Åtgärdstyp		Mätvärde	Enhet
58 - Natur/kulturguide		5	st
Huvudsakligt miljömål	Naturtyp	Organismgrupp	Inriktning
16 - Ett rikt växt- och djurliv	05 - Odlingslandskap	05 - Ryggradslösa djur	01 - Naturvärde
Huvudsakligt friluftsdelmål		Ekosystemtjänst	
0 - Ej vald		08 - Pollinering	

Åtgärd / Metod / Planerat resultat

Utbildning och guidning

Förvaltning av resultat efter projekttiden

Genom att bjuda dit skolor och förskolor kan barn och lärare få utökade kunskaper om pollinatörer, odlingar och hur man kan gynna ängsväxter och bivanliga växter i sin närmiljö. Det är också lämpligt att bjuda in integrationsgrupper som får ta del av kultur och natur. Utöver det kan även en bred allmänhet bjudas in för att öka intresset för att ta hand om Gråbo trädgård. Åtgärden inkluderar även utbildningsmaterial.

Åtgärdsnummer		Startdatum	Slutdatum
7		2023-01-01	2025-12-31
Total kostnad	Sökt bidrag	Värde av ideellt arbete	
18 000 kr	9 000 kr	9 000 kr	
Åtgärdskategori			
01 - Kunskapsuppbyggnad som syftar till att skapa underlag för framtida åtgärder inom naturvård och därmed sammanhängande friluftsliv			
Åtgärdstyp		Mätvärde	Enhet
04 - Uppföljning av LONA-åtgärd		6	st
Huvudsakligt miljömål	Naturtyp	Organismgrupp	Inriktning
16 - Ett rikt växt- och djurliv	05 - Odlingslandskap	05 - Ryggradslösa djur	01 - Naturvärde
Huvudsakligt friluftsdelmål		Ekosystemtjänst	
0 - Ej vald		08 - Pollinering	

Åtgärd / Metod / Planerat resultat

Uppföljning av pollinatörer

Förvaltning av resultat efter projektiden

Inventering av pollinerare och mätning av effekter av projektet kommer göras årligen för att utvärderainsatserna. Denna uppföljning blir som en utvidgning av den uppföljning som genomförts i första projektet.

Summering åtgärder

Åtgärdsnummer	Total kostnad	Sökt bidrag	Värde av ideellt arbete
1	200 000 kr	100 000 kr	0 kr
2	50 000 kr	25 000 kr	0 kr
3	220 000 kr	110 000 kr	0 kr
4	50 000 kr	25 000 kr	0 kr
5	50 000 kr	25 000 kr	0 kr
6	25 000 kr	12 500 kr	0 kr
7	18 000 kr	9 000 kr	9 000 kr
Summa	613 000 kr	306 500 kr	9 000 kr

Önskad utbetalningstakt

År	Belopp
2023	154 000 kr
2024	82 500 kr
2025	70 000 kr
2026	0 kr

Omfattar ansökan åtgärder för vilka stöd sökts eller beviljats enligt annan författning?

Nej

Finansiärer

Typ av finansiär	Namn/Kommun		Intyg bilaga
Kommun	Karlskoga		1
Period från	2023-01-01	Period till	2025-12-31
År	Kontanta medel	Egen arbetsinsats inkl LKP	Värde av ideellt arbete
2023	100 000 kr	10 000 kr	0 kr
2024	72 000 kr	10 000 kr	0 kr
2025	23 770 kr	10 000 kr	0 kr

Typ av finansiär	Namn/Kommun		Intyg bilaga
Staten	Örebro länsmuseum		2
Period från	2023-01-01	Period till	2025-12-31
År	Kontanta medel	Egen arbetsinsats inkl LKP	Värde av ideellt arbete
2023	0 kr	23 430 kr	0 kr
2024	0 kr	23 900 kr	0 kr
2025	0 kr	24 400 kr	0 kr

Typ av finansiär	Namn/Kommun		Intyg bilaga
Ideell organisation	Naturskyddsföreningen Karlskoga		3
Period från	2023-01-01	Period till	2025-12-31
År	Kontanta medel	Egen arbetsinsats inkl LKP	Värde av ideellt arbete
2023	0 kr	0 kr	3 000 kr
2024	0 kr	0 kr	3 000 kr
2025	0 kr	0 kr	3 000 kr

Totalt	195 770 kr	101 730 kr	9 000 kr
---------------	-------------------	-------------------	-----------------

Villkor

Id	Beskrivning
----	-------------

Motivering till beslut

Politikområden

- Övrigt av betydelse för naturvård (50 %) Gynnande för pollinatörer och ängsväxter.
- Folkhälsa (25 %) Skötseln av området kommer på sikt att hanteras av förening/allmänhet.
- Kulturmiljö (25 %) Gråbo trädgård utgör en del av Läns museets verksamhet vid arbetarbostaden Gråbo vid Bofors gamla stationsområde.

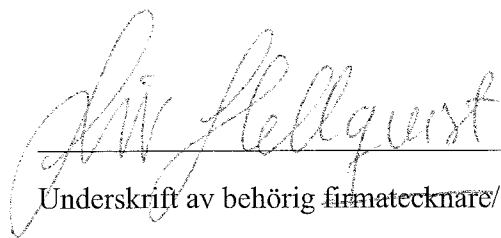
Bilagor

Inga bilagor

Underskrift och Godkännande av Projekt 23088871

220901

Datum

Underskrift av behörig ~~firmatecknare~~/företrädare

Liv Hellquist

Namnförtydligande

För Samhälle & serviceförvalt., Karlshoga Kommun

